

in upora proti feminističnim idejam nove. In to zahteva novo politiko, ki jih *Zahtevna razmerja* ne izrisujejo, temveč zgolj nakazujejo. Knjiga je sintetiziran pregled obstoječega stanja in dragocena metaanaliza obstoječih indikatorjev in podatkov na izbranih poljih delovanja, od obstoječih queerovsko-feminističnih koalicij pa je odvisno, kako uspešno bodo uporabile to knjigo kot natančen zemljevid razpok v spolnem redu in spolnih režimih v Sloveniji, ki kličejo ne zgolj po krpanju teh razpok, pač pa tudi po globljih strukturnih spremembah. Naloga je tokrat toliko težja, ker boji – tako se zdi – ne bodo potekali zgolj v razmerju med neokonservativnimi in feminističnimi gibanji, pač pa tudi med starim feminizmom enotnega subjekta in novimi (post)feminizmi.

Peter KUMER
Geografski inštitut Antona Melika
ZRC SAZU

Mary L. Gray, Colin R. Johnson,
Brian J. Gilley (uredniki)
Queering the Countryside: New Frontiers in Rural Queer Studies
New York University Press,
New York in London 2016,
416 strani, 30,00 USD
(ISBN: 9781479880584)

Na prehodu iz 19. v 20. stoletje, ko so v Severni Ameriki vznikala moderna mesta, so filozofi in sociologi, med katerimi velja izpostaviti Ferdinanda Tönniesa, Émila Durkheima in Georga Simmela, utemeljili teorijo

urbanega razvoja. Pri opredeljevanju mest so poudarili njihovo kontrastnost v odnosu do podeželja. Podeželje je torej dobilo svoj antipod, ki ga je predstavljal urbani prostor, čigar prebivalci naj bi posvojili edinstven, urbani način življenja. Raziskovalci so prišli do spoznanja, da je individualizem ena osnovnih značilnosti mestnega prebivalstva. Po drugi strani naj bi podeželski prostor preveval duh kolektivismu. Ljudje na podeželju naj bi bili veliko bolj povezani med seboj, z domačim krajem in z zemljo. Medtem ko so meščani podvrženi naglici, je ritem življenja na podeželju bolj sproščen in umirjen. Poleg tega naj bi bile podeželske skupnosti bolj religiozne, konzervativno usmerjene in nenaklonjene vsem vrstam manjšin. Pomembni značilnosti življenja na podeželju naj bi bili pomanjkanje zasebnosti in večji družbeni nadzor.

Sredi prejšnjega stoletja se je podeželje začelo modernizirati. Ruralne predele so dobro prometno in informacijsko povezali, dosegla jih je urbanizacija. Ostre ločnice med mestom in podeželjem so se zabrisale. Raziskovalci so v tistem času trdili, da se je mestni življenjski stil prenesel na podeželje. *Urbano-ruralni kontinuum* je postal prevladujoči termin, ki je opisoval vse bolj zvezni prehod mest na podeželje. Ta koncept se je do danes močno zakoreninil v znanstvenih razpravah. Danes je drzen tisti, ki trdi, da se podeželje vendarle v marsičem razlikuje od mest. Ob tem se pozablja na bistveno: življenjski stil je spremenljiv in prilagodljiv. Četudi je nekdo zaposlen v neagrarnem poklicu in stanuje

v mestu, se čez konec tedna vrača na podeželje in vključuje v skupnost, ki ohranja drugačne življenjske vzorce od tistih v mestu. Zanimiva je še ideja o »retradicionalizaciji« podeželja, ki se navkljub prevladujočim nazorom počasi preriva iz ozadja. V ZDA, pa tudi pri nas, se odraža v krepitvi nacionalizma in povečanem pojavu ksenofobije in homofobije.

Avtorji monografije *Queering the Countryside* ostro nasprotujejo »metronormativnosti«, terminu, ki ga je uvedel Jack Halberstam, da bi opisal pot istospolno usmerjenih iz vasi v mesto kot psihološko potovanje »iz skrivanja v omari do razkritja in ponosa« (*from closet case to out and proud*). Močno si prizadevajo preseči predstavo, da je življenje gejev in lezbijk na podeželju obsojeno na izolacijo in odtujitev.

V monografiji se avtorji držijo načela, da podeželje danes pravzaprav v ničemer ne zaostaja za življenjem v velikih mestih. Trdijo, da je nestrpnosti do istospolno usmerjenih na podeželju vse manj. Podeželske skupnosti naj bi v zadnjih letih naredile veliko za izenačenje pravic istospolnih s pravicami večine. Čeprav poskušajo preseči negativno predstavo, da je podeželje prostor homofobije, skrivanja (v omari), odtujevanja in prostor, kjer ni mogoče gojiti prave gejevske kulture, v resnici njihovi prispevki govorijo prav o tem. V raziskavah namreč ugotavljajo, da na podeželju primanjkuje prostorov za socializacijo istospolnih, da so podporne organizacije večinoma neprisotne in predvsem, da je v tamkajšnjih skupnostih

prisotnih cel kup nenapisanih družbenih pravil glede vedenja, ki otežujejo gejem in lezbijkam, da bi sploh lahko bili takšni kot so.

Kljub zmotnim prepričanjem velja napor avtorjev podpreti. Razvoj kvirovskega gibanja kot enega glavnih pokazateljev odprtosti družbe, je bil na podeželju premalo raziskan. Dolej so ga preučevali le v okviru mest in urbanega okolja. Mesta naj bi namreč zaradi anonimnosti in socialne raznolikosti, pa tudi zaradi velikega števila in gostote prebivalstva ustvarjala strpno družbo in predstavljala magnet za pripadnike drugačnih spolnih usmeritev. Študije, ki so proučevale seksualnost v odvisnosti od prostora, so pogosto izključevale vse kar ni bilo urbano, pa še to so se posvečale le mladim belopoltim pripadnikom moškega spola. Pri tem so podeželska območja namenoma odrinjali v stran, prav tako pa tudi pripadnike drugih ras in manjšin.

»Vklomite mobilno aplikacijo *grindr*, ko boste naslednjič sredi ničesar,« svetujejo avtorji uvodnega prispevka »in videli boste, da smo povsod, ne le v mestih.« (str. 7) Podeželje vendarle ni le prostor homofobov in »heteronormativnih« vzorcev, temveč v njem geji in lezbijke tudi živijo, delujejo in ga posledično soustvarjajo. Gre torej za prostor, ki je preveč kompleksen, da bi ga poenostavljeno postavljali nasproti mestu.

Prispevki v *Queering the Countryside* odstirajo življenja istospolno usmerjenih na ameriškem podeželju. Študije v marsičem orjejo ledino in predstavljajo pionirsko delo na tem

področju. Nedvomno gre za najbolj izpopolnjene študije kvirovskih skušnjav v ruralni Ameriki in kar je še posebej zanimivo, temeljijo na interdisciplinarnem pristopu.

Bralca vodijo po neraziskanih podeželskih predelih Amerike in s proučevanjem odnosa med seksualnostjo in prostorom dajejo študijam zanimiv geografski pridih. Prispevki obravnavajo številne teme: od lezbične problematike znotraj črnske skupnosti v Severni Karolini, visoke stopnje samomorilnosti znotraj skupnosti istospolno usmerjenih, gejevskih seksualnih izkušenj na postajališčih za tovornjake do LGBT enklav na ameriškem podeželskem jugu.

Knjiga temelji na ameriški študiji primera, zato je ni smiselno prenašati v evropski kontekst. Ameriško podeželje je namreč specifično na mnogih področjih; izstopajo predvsem dohodek, izobrazba, zdravje in ideologija. To zadnje se še posebej dobro odraža na zemljevidih zadnjih predsedniških volitev, kjer je podeželje obarvano v izrazito rdečih republikanskih odtenkih.

Anita KOVAČIČ ČELOFIGA

Carolyn Mae Kim
Social Media Campaigns: Strategies For Public Relations and Marketing
 Routledge, New York 2016,
 181 strani, \$ 135.58 (ISBN
 9781138948594)

Družbeni mediji predstavljajo pomembna informacijska in komunikacijska orodja, a se kljub temu tu in

tam še zgodi, da jih organizacije pri svojih promocijskih aktivnostih uporabijo nepremišljeno, v prepričanju, da s takim pristopom ne morejo škodovati blagovni znamki. Vendar moramo k uporabi družbenih medijev pristopiti celostno in previdno, nas opozarja Carolyn Mae Kim, predavateljica Univerze v Bioli (ZDA), v knjigi *Social media campaign: Strategies for public relations and marketing*, pri čemer je nujno upoštevati tudi vizijo organizacije in potencial družbenih medijev, ki bi jo podprli in še dodatno okrepili.

Njeno delo prihaja v pravem trenutku, ko se dejstva o premišljeni uporabi družbenih medijev zaveda vse več organizacij in medijskih strokovnjakov. Predstavljajo namreč izjemno komunikacijsko priložnost. Na enem mestu združujejo raznoliko in številno publiko, gre pa tudi za lahko dostopno tehnologijo, ki za uporabo ne zahteva kompleksnega znanja. Družbeni mediji niso stvar tehnoloških navdušencev, temveč so pomemben del dnevne rutine različnih demografskih skupin. Ker so ljudem vse pogostejše pomemben vir informacij, jih preprosto ne smemo zane-mariti.

Organizacije morajo spoznati, da družbeni mediji niso orodje za golo posredovanje informacij in ustvarjanje publicitete. Nanje moramo gledati kot na dinamično komunikacijsko platformo, namenjeno spodbujanju dialoga, izpostavlja Mae Kim. Odnosi z javnostmi v okolju družbenih medijev temeljijo na razumevanju, da komunikacijske procese sprožajo